

“UZAKTAN İLETİŞİM ARAÇLARI YOLUYLA PİYASAYA ARZ EDİLEN ÜRÜNLERİN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ” HAKKINDA BİLGİ NOTU

I. GİRİŞ

T.C. Ticaret Bakanlığı (“**Bakanlık**”) tarafından hazırlanan ve uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş ¹ (“**Piyasada Bulundurma**”) ürünlerin piyasaya arz koşulları, satış ilanları, bu ürünleri piyasaya arz eden veya piyasada bulunduran iktisadi işletmeciler ² (“**İktisadi İşletmeci**”) ile çeşitli hizmet sağlayıcıların yükümlülükleri, yetkili kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları ile bu kapsamda yürütülecek piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemeyi amaçlayan Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği (“**Yönetmelik**”), 1 Nisan 2025 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, 30 Ekim 2024 tarih ve 32707 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Yönetmelik, uzaktan iletişim araçları yoluyla satış, reklam ve tanıtım faaliyetleri konusunda özel mevzuat hükümleri bulunan durumlar haricinde, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş tüm ürünleri kapsar.

II. ÖZET

¹ Piyasada bulundurma, ürünün ticari faaliyet yoluyla, bedelli veya bedelsiz olarak dağıtım, tüketim veya kullanım için piyasaya sağlanmasını ifade eder. Örneğin lansmanı yapılarak ilk defa piyasaya çıkma durumu piyasaya arza, piyasaya arz edilmiş olan ürünün devamının piyasaya sürülmesi ise Piyasada Bulundurma’ya örnek teşkil etmektedir. Yönetmelik Madde 5/2 ve 3 uyarınca satışın gerçekleşmesi için verilen promosyon gibi ürünler de dahil olmak üzere, uzaktan iletişim araçları yoluyla İktisadi İşletmeci tarafından satışa sunulan ürünler, satış eğer Türkiye’de yerleşik nihai kullanıcıları hedefliyorsa, piyasada bulundurulmuş sayılır. Uzaktan iletişim araçları yoluyla yapılan satışlarda aşağıdaki koşullardan en az birini yerine getiren İktisadi İşletmeci’lerin Türkiye’de yerleşik nihai kullanıcıları hedeflediği kabul edilir:

- Türkçe dil seçeneği sunulması.
- Fiyatın Türk Lirası olarak gösterilme seçeneğinin bulunması.
- Türk Lirası olarak ödeme kabul edilmesi.
- Türkiye’deki adreslere sevkiyat yapma seçeneğine yer verilmesi.
- Türkiye’deki nihai kullanıcılara fiziki gönderim yapılması.
- İnternet üzerinden satışlarda alan adının, Türkiye’ye sevkiyatın mümkün olduğu coğrafi alanlarda kayıtlı olması.

² İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri ifade eder.

1. Bir ürünün uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilebilmesi veya Piyasada Bulundurulabilmesi (*aşağıda tanımlandığı üzere*) için ilgili teknik düzenlemelere veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği³ ne³ uygun olması gerekir. Yönetmelik bu hususu sağlamaya yönelik yükümlülükler getirmektedir.
2. İktisadi İşletmeci'lerin uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya Piyasada Bulundurulan ürünler için de geçerli olmakla beraber satış ilanlarında ürünlere ilişkin bilgi sunma yükümlülüğü getirilmiştir.
3. Yönetmelik uyarınca aracı hizmet sağlayıcılara pek çok yükümlülük getirilmiştir. Şöyle ki, aracı hizmet sağlayıcı, çevrim içi arayüzünü, İktisadi İşletmecilerin ürünlerine ilişkin bilgilerin nihai kullanıcılar tarafından kolayca görüntülenmesini sağlayacak şekilde tasarlar ve düzenler. Yetkili kuruluşlardan gelen içerik kaldırma taleplerini 24 saat içinde yerine getirir, ihlale konu içeriğin tekrar yayımlanmasını engeller ve uygunsuz ürünlerden haberdar olduğunda derhal harekete geçerek yetkili kuruluşu bilgilendirir. Ürün güvenliğiyle ilgili talepleri karşılamak üzere bir temas noktası belirler ve kullanıcıların bu noktaya kolayca erişimini sağlar. Geri çağrılan ürünlerle ilgili nihai kullanıcıları elektronik posta ve çevrim içi arayüz üzerinden bilgilendirir. Ayrıca, tedarik zincirine dair bilgileri en az 10 yıl boyunca kayıt altına alır ve talep halinde yetkili kuruluşlara sunar. Bunun yanı sıra, imalatçı, ithalatçı, yetkili temsilci, dağıtıcı veya ifa hizmet sağlayıcı⁴ ("**İfa Hizmet Sağlayıcı**") olarak faaliyet gösterdiğinde, İktisadi İşletmeci olarak kabul edilir ve bu kapsamda yükümlülüklerle tabidir.
4. Yönetmelik 1 Nisan 2025 tarihinde yürürlüğe girecek olup Yönetmelik'e ilişkin uyum süreci yürütülmelidir.

III. ÜRÜNÜN UZAKTAN İLETİŞİM ARAÇLARI YOLUYLA PİYASAYA ARZ EDİLEBİLMESİ VEYA PİYASADA BULUNDURULABİLMESİNİN KOŞULU

İlk olarak, bir ürünün uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilebilmesi veya Piyasada Bulundurulabilmesi için ilgili teknik düzenlemelere veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği⁵ ne⁵ uygun olması gerekir.

Ayrıca, Bakanlık'ın internet sayfasında yayımlanan listede⁶ yer alan mevzuat kapsamında bulunan bir ürünün, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasada bulundurulabilmesi için Türkiye'de yerleşik bir İktisadi İşletmeci'sinin olması gerekir. Bu kapsamda, imalatçının

³ 11 Mart 2021 tarih ve 31420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴ Ticari faaliyetleri sırasında ürünün sahipliğini almaksızın, posta hizmetleri, koli veya parsel sevkiyat hizmetleri, diğer posta hizmetleri veya navlun taşıma hizmetleri hariç olmak üzere depolama, paketleme, adresleme ve nakliye hizmetlerinden en az ikisini sunan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder.

⁵ 11 Mart 2021 tarihli, 31420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

⁶ Listeye erişmek için bakınız: [T.C. Ticaret Bakanlığı](https://www.ticaret.gov.tr/)

Türkiye’de yerleşik olduğu durumlarda imalatçı, imalatçının Türkiye’de yerleşik olmadığı durumlarda ise ithalatçı İktisadi İşletmeci olarak kabul edilmektedir. İthalatçı veya imalatçının Türkiye’de yerleşik bulunmaması halinde, imalatçı tarafından yazılı olarak görevlendirilmiş Türkiye’de yerleşik bir yetkili temsilci bu sorumluluğu üstlenmektedir. Belirtilenlerden hiçbiri mevcut değilse, Türkiye’de yerleşik İfa Hizmet Sağlayıcı, İktisadi İşletmeci olarak kabul edilmektedir.

IV. YÜKÜMLÜLERE YÖNELİK HUSUSLAR

1. İktisadi İşletmecinin Yükümlülükleri

- a. İktisadi İşletmeci’lerin 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu⁷ (“**7223 sayılı Kanun**”), Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği⁸ ile Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik⁹ kapsamındaki yükümlülükleri, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya Piyasada Bulundurulan ürünler için de geçerlidir.
- b. İktisadi İşletmeci’lerin satış ilanlarında ürünlere ilişkin bilgi sunma yükümlülüğü vardır. Şöyle ki, İktisadi İşletmeci, kendi ismi ve kayıtlı ticari ünvanı, iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresinin yanı sıra, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz ettiği veya Piyasada Bulundurduğu ürüne ilişkin aşağıdaki bilgileri kolayca görülebilecek ve açıkça okunabilecek şekilde satış ilanına yansıtır:
 - (1) Ürünün Türkiye’de yerleşik imalatçısının ismi, kayıtlı ticari ünvanı veya markasının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.
 - (2) İmalatçı Türkiye’de yerleşik değilse, ithalatçının ismi ve kayıtlı ticari ünvanının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.
 - (3) Türkiye’de yerleşik bir imalatçı veya ithalatçının olmaması durumunda, Bakanlık’ın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamındaki ürünler için Türkiye’de yerleşik yetkili temsilci veya Türkiye’de yerleşik İfa Hizmet Sağlayıcının (bir başka ifadeyle, Yönetmelik’in 5’inci maddesinin beşinci fıkrasının (c) veya (ç) bentlerinde belirtilen İktisadi İşletmeciler) ismi ve kayıtlı ticari ünvanının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.

⁷ 12 Mart 2020 tarihli, 31066 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

⁸ 11 Mart 2021 tarihli, 31420 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

⁹ 10 Temmuz 2021 tarihli, 31537 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

- (4) Teknik düzenlemelerde ürüne veya ürün ambalajına veya ürüne eşlik eden belgelere iliştirilmesi gerektiği belirtilen Türkçe uyarı ve güvenlik bilgileri ile uygunluk işaretleri.
- (5) Ürünün fotoğrafı, tipi ve ürünü tanımlayacak diğer bilgiler dahil olmak üzere ürünün tarifine imkân veren tüm bilgiler.

2. Yetkili Temsilcinin Yükümlülükleri

İlgili mevzuatta belirtilen yükümlülükleri saklı kalmak üzere Bakanlık'ın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamındaki ürün grupları için Türkiye'de yerleşik imalatçı veya İthalatçının bulunmaması durumunda ilgili iletişim bilgilerini ürün üzerinde bulundurmaktadır.

3. İfa Hizmet Sağlayıcı'nın yükümlülükleri

Kısaca açıklamak gerekirse, İfa Hizmet Sağlayıcı, faaliyetleri ürünün güvenliğine etki etmediği ve imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci olarak tanımlanmadığı hallerde dağıtıcı olarak kabul edilir ve dağıtıcının ilgili teknik düzenleme kapsamındaki yükümlülüklerinden sorumlu tutulur. İmalatçı sayıldığı haller de bulunmaktadır. Bakanlık'ın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamındaki ürün grupları için Türkiye'de yerleşik imalatçı veya ithalatçının bulunmaması durumunda yerine getirmesi gereken yükümlülükler Yönetmelik Madde 9/3'de sayılmıştır.

4. Aracı hizmet sağlayıcının yükümlülükleri

Aracı hizmet sağlayıcıların aşağıdaki yükümlülükleri bulunmaktadır:

- a. Aracı hizmet sağlayıcı, kendi çevrim içi arayüzünü, İktisadi İşletmeci'lerin piyasaya arz ettikleri veya Piyasada Bulundurdukları her ürün için işbu bilgi notu V(1)(b)'de yer alan bilgileri sunmalarına imkân verecek biçimde ve bu bilgilerin nihai kullanıcılar tarafından ürünün ilanında görüntülenmesini veya başka yollarla kolayca erişilebilir olmasını sağlayacak şekilde tasarlar ve düzenler.
- b. Aracı hizmet sağlayıcı, yetkili kuruluşlardan gelen içeriğin çıkarılması ve diğer talepleri yirmi dört saat içinde yerine getirir ve yürütülen işlemlerin sonucu hakkında talep sahibini ivedilikle bilgilendirir.
- c. Aracı hizmet sağlayıcı, Piyasada Bulundurulan bir ürünün uygunsuzluğundan haberi olması halinde söz konusu ürünün elektronik ticaret ortamındaki içeriğini kaldırmak veya içeriğe erişimi engellemek için derhal girişimde bulunur ve yetkili kuruluşu bilgilendirir.

- d. Yetkili kuruluşlar aracı hizmet sağlayıcılardan, ihlale konu içeriğin çevrim içi arayüzlerinde gelecekte de yer almasını engellemelerini talep edebilir.
- e. Aracı hizmet sağlayıcı, “b” ve “d” paragrafları ile Yönetmelik’in 12’nci Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi¹⁰ ve dördüncü fıkrası¹¹ kapsamında yetkili kuruluşlardan ve genel müdürlükten gelen talepleri karşılamak ve ürün güvenliğine ilişkin hususlarda nihai kullanıcıların kendisi ile doğrudan ve hızlı bir şekilde temas kurabilmelerini sağlamak üzere bir ürün güvenliği temas noktası¹² (“**Ürün Güvenliği Temas Noktası**”) belirler. Aracı hizmet sağlayıcı, belirlediği Ürün Güvenliği Temas Noktası’nın iletişim bilgilerini yetkili kuruluşlar ile genel müdürlüğe bildirir ve nihai kullanıcıların Ürün Güvenliği Temas Noktası’na çevrim içi arayüzü üzerinden kolayca erişebilmesini sağlar.
- f. Aracı hizmet sağlayıcı, uygunsuzluğu sebebiyle geri çağrıldığını öğrendiği ürünleri kendi çevrim içi arayüzü üzerinden satın almış tüm nihai kullanıcılara, 7223 sayılı Kanun’un 19 uncu maddesi kapsamında İktisadi İşletmeci tarafından ürünün geri çağrılmasına ilişkin yapılan duyuruda yer alan bilgileri¹³ elektronik posta mesajı yoluyla gecikmesizin iletir. Aracı hizmet sağlayıcı, aynı bilgilendirmeyi çevrim içi arayüzü üzerinden de yapar.

¹⁰ Yönetmelik’in 12’nci Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi: “Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta mesajı veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde çıkarılmaması veya içeriğin yirmi dört saat içerisinde çıkarılmasına rağmen aynı ürünün tekrar sistemlerinde yer aldığı tespit edildiğinde yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda da aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı, URL adresine erişimin engellenmesi ve benzeri yollarla uygulanır.”

¹¹ Yönetmelik’in 12’nci Maddesinin dördüncü fıkrası: “Yetkili kuruluş, yaptığı risk değerlendirmesi neticesinde 6 ncı maddeye aykırılığın ciddi risk belirtisi oluşturduğuna karar verirse, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmeliğin 21 inci maddesine göre yapacağı denetimde ürünün kontrolü tamamlanuncaya kadar ilgili ürünün uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arzının ve piyasada bulundurulmasının geçici olarak durdurulmasına karar verebilir. Bu karara istinaden yetkili kuruluş, aracı hizmet sağlayıcıdan veya iktisadi işletmeciden ilgili ürüne ilişkin içeriğin, çevrim içi arayüzden kaldırılmasını isteyebilir.”

¹² Aracı hizmet sağlayıcının elektronik ticaret ortamı için oluşturduğu, yetkili kuruluş ve genel müdürlükten gelen talepleri karşılamak ve ürün güvenliğine ilişkin hususlarda nihai kullanıcıların kendisi ile doğrudan ve hızlı bir şekilde temas kurabilmelerini sağlamak amacıyla belirlediği elektronik iletişim adresini ifade eder.

¹³ İlgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

- Ürünü tanıtacak marka, model veya cins ismi veya diğer ayırt edici özellikler,
- Mümkün ise ürünün fotoğrafı veya resimli tasviri,
- Alınan önlem,
- Önlemi gerektiren sorunun açık ve anlaşılır tarifi,

- g.** Aracı hizmet sağlayıcı, tedarik zincirinde yer alan bir önceki ve varsa bir sonraki İktisadi İşletmeci'nin ismi, kayıtlı ticari ünvanı veya markası ve irtibat bilgileri ile ürünün takibini kolaylaştıracak diğer bilgilerin kaydını düzenli bir şekilde tutar, bu kayıtları ürünün kendi çevrim içi arayüzü üzerinden piyasaya arz edildiği veya Piyasada Bulundurulmaya başlandığı tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve yetkili kuruluşun talebi halinde sunar.
- h.** Aracı hizmet sağlayıcı, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılması için elektronik ticaret ortamı sağlamanın yanında, imalatçı, İthalatçı, yetkili temsilci, dağıtıcı veya İfa Hizmet Sağlayıcı olması durumunda İktisadi İşletmeci olarak kabul edilir.

Yukarıdaki yükümlülükler ek olarak Yönetmelik, aracı hizmet sağlayıcılara iş birliği yükümlülüğü getirmiştir. Şöyle ki, aracı hizmet sağlayıcılar, kendi hizmetleri aracılığıyla elektronik ortamda piyasaya arz edilen veya Piyasada Bulundurulan bir ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması veya bu mümkün değil ise azaltılması amacıyla yürütülen işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla yetkili kuruluşlarla iş birliği yapar.

V. AYKIRILIK DURUMUNDAKİ YAPTIRIMLAR

Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere 7223 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında öngörülen idari yaptırımlar uygulanır. Örneğin, 7223 sayılı Kanun uyarınca yetkili kuruluşun ilgili içeriğin çıkarılmasına ilişkin bildirimini yerine getirilmezse yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir. Bu durumda 2025 yılında yaklaşık olarak 138.000,00 TL ile 1.385.000 TL arasında idari para cezası uygulanması da gündeme gelebilir.

VI. SONUÇ

Yönetmelik'in, bir ürünün uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilebilmesi veya Piyasada Bulundurulabilmesi için ilgili teknik düzenlemelere veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği'ne¹⁴ uygun olmasını sağlamaya yönelik yükümlülükler getirdiği görülmektedir. 1 Nisan 2025 öncesi Yönetmelik'e ilişkin uyum süreci yürütülmelidir.

-
- Sorumlu İktisadi İşletmeci'nin isim, adres ve diğer iletişim bilgileri,
 - Riskten sakınmak veya sorunu gidermek için önerilen yöntemler,
 - Ürünün teslim alınacağı veya onarılacağı adres ve irtibat noktaları
 - Nihai kullanıcıya sunulan teklif ve seçenekler

¹⁴ 11 Mart 2021 tarihli, 31420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.